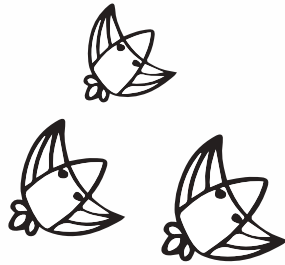

SEE ON MINU LASTEAED

LOOMISE LUGU

LASTEAEED MAI

LOOMISE LUGU
LASTEAEED MAI

Loomise lugu - Lasteaed Mai

© 2021 Pärnu Lasteaed Mai
Raamatu kõik õigused kuuluvad Pärnu Lasteaiale Mai. Edasi müümine on keelatud. Raamatu kõiki osi võib kopeerida ja edasi levitada ainult mitte-ärilistel eesmärkidel koos viitamisega.

Toimetaja Kersti Nõupuu
Velli Eelmäe

Küljendus Sven Anderson

Tekstide autorid

Anne Dubrovin
Maie Ervin
Juta Hiiop
Margarita Kask
Selve Kimmel
Krista Kuningas
Kristiina Kunto
Denis Kutsõi
Elve Kõiv
Eve Laidvee
Merike Maide
Tiiu Nasari
Liis Niidas
Kadi Nõmm
Evelin Oll-Teterin
Kersti Pajumäe-Lengi
Heike Peterson
Maiu Põldoja
Agre Saalits
Katrín Saat

Diana Sommer
Kaidi Truus
Jaana Veskilt
Johannes Kalvin koos emaga
Viktoria koos ema ja isaga
Õnnelinnud rühm – laste juttude põhjal koostatud jutt

Illustratsioonid

Anett Feldmann
Alessandra Gerne
Emily Jämsa
Kristelle Keeman
Denis Kutsõi
Kertu Leanne Künnapas
Terese Marie Luik
Merilin Napp
Eva Piirak
Tevor Rannamets
Lasse Raudsepp
Regina Roomet
Joosep Roostalu
Arleene Sankovski
Helena Taavel
Bretlyn Tähnas
Eliisa Tõnismäe
Juss Mihkel Tõnisson
Oskar-Robin Vahenurm
Liisbet Visnapuu
Liivatera rühm – ühistöö
Meritähe rühm – ühistöö
Rannakivi rühm – ühistöö
Sirtsukesed rühm – ühistöö
Anu Virak (fotod)

RAEKÜLASSE ON KOONDUNUD VÄRVUPAAR,
SEAL LEIDUB KULLALINDE, SIRTSUKESI,
ON ÕNNELINDE LUGEMATU ARV
NING SIIDISABASID JA SIISIKESI.

MAIS ASKELDAVAD RÕÕMSAD MERITÄHED,
MERELAINED, MEREVAHUD, MEREPÄRLID,
RANNAKIVID, VÄIKSED LIIVATERAD,
PILVEPADJAD, KAUNID KASTEPÄRLID.

TUULEIILID TUHISEVAD ÕUES,
VIKERKAARED - TAEVA MÕÕDUPUUD.
KUU- JA PÄIKSEKIRED POEVAD PÕUE -
KÕIGIL SÄRASILMAD, NAERUSUUD.

JUTA HIIOP

NÜÜD KAHE LASTEAIAPERE TEGUS DUUBEL
ON ÜHEKS PEREKS KOKKU LIIDETUD.
NEIL MÕLEMAL ON KÄTTE JÕUDNUD JUUBEL
NING MÕLEMAID ON PALJU KIIDETUD.

MAIL AASTAID TÄITUS NELIKÜMMEND VIIS
RAEKÜLA VEELGI KÜMME AASTAT VANEM.
NEIS MÄNGUD, TANTSUD, NING KÕLAB LAULUVIIS
NING KOOSTÖÖ - SEE ON AASTA AASTALT PAREM.

JUTA HIIOP

HALDJAPIIGA KOHTUMINE KASTEPÄRLITEGA

KATRIN SAAT

OLI KEVADINE HOMMIK. PÄIKE EI OLNUD VEEL TÕUSNUD KUI HALDJAPIIGA OMA SILMAD AVAS JA KUULIS, ET EMA ASKELDAS JUBA KÖÖGIS. UNE SILMIST PÜHKINUD, MÄRKAS TA AKNAST VÄLJA VAADATES, ET VIHMA SAJAB. LÄBI AKNA OLII TORE JÄLGIDA, KUIDAS VIHMAPIISAD LÕID AKNALAUAL MÜDINAL TANTSU. MÖÖDA AKENT LIBISESID PIISAD ÜKSTEISE VÕIDU MÖÖDA KLAASI ALLA. „SEE ON NAGU VIHMAPIISKADE MARATON“, MÕTLES HALDJAPIIGA. NEED VIHMAPIISAD, KES AKNALE EI MAHTUNUD, TANTSISID OMA RINGTANTSU VEELOMPIDEL. JÄRSKU MUUTUS HALDJATÜDRUK KURVAKS „OI, MA EI SAAGI KOHE ÕUE MINNA, MU TIIVAKESED SAAVAD MÄRJAKS.“ KURVALT KÕNDIS TA KÖÖKI.

HALDJATÜDRUKUT LOHUTAS KÖÖGIST TULEV MAGUS LÕHN. EMME OLII VALMISTANUD HOMMIKUSÖÖGIKS MARJAPUTRU, MIS MAITSES TÜDRUKULE VÄGA. KUI KÕHT PUDRUST TÄIS JA KOSUTAV KASEMAHL PEALE JOODUD, LIPPAS TA AKNA JUURDE JUBA RÕÕMSAMAS TUJUS. TA LOOTIS NÄHA VEEL VIHMAPIISKADE TOREDAT TANTSU. AGA VIHMASADU OLII LAKANUD. „OI, KUI TORE, MA SAAN NÜÜD ÕUE MINNA!“ ÕUE MINNES OLII TEMA ÜLLATUS SUUR, KUI TA NÄGI HOMMIKUPÄIKESE KÄES SÄRAVAT MURU.

„EMME, VAATA, VIHMAPIISAD ON ROHUKÕRTE PEAL!“ HÕISKAS TA. „EI, NEED ON KASTEPÄRLID“, SELGITAS EMA. „PÄRAST HOMMIKUST VIHMASADU HELGIVAD NEED PÄRLID PÄIKESE KÄES KÕIKIDES VIKERKAARE VÄRVIDES.“ „SIIS PEAB ISSILE ÜTLEMA, ET TA MURU NII MADALAKS EI NIIDA, SEST PIKEMATELE KÕRTELE MAHUB ROHKEM PÄRLEID!“ „KASTEPÄRLID ON KA TEADA-TUNTUD ARSTIROHI SILMADELE. KASTEVEEGA, ERITI KOBRULEHEVEEGA, KÄSTI SILMI PESTA. VANARAHVAS USKUS, ET SELLINE PESEMINNE TEEB SILMAD ILUSAKS JA SUUREKS. VANARAHVAL OLII VEEL TEINEGI TARKUSETERA - SEE, KES TAHTIS KENAKS SAADA, PIDI HOMMIKUL ENNE PÄIKESE TÕUSU ÜLES TÕUSMA JA ROOSI ÕITE PEALT KASTEPÄRLEID KORJAMA NING SELLEGA OMA NÄGU JA KÄSI PESEMA.“ TEADIS EMA.

HALDJAPIIGA OLII NII RÕÕMUS UUE AVASTUSE ÜLE, ET HAKKAS KASTEPÄRLITE VAHEL TANTSIMA.

„MA ÄRKAN TEINEKORDKI ENNE PÄIKESETÕUSU, ET KOHTUDA TAAS NENDE IMELISTE PÄRLITEGA!“

HALDJAPIIGA NÄGI SEL VARAKEVADISEL HOMMIKUL OMA ESIMESI KASTEPÄRLEID. SELLES OLII HALDJALAPS NÜÜD TÄITSA KINDEL, ET KASTEPÄRLID ONGI ÜHED IMELISED PÄRLID.

KASTEPÄRLID

JUTA HIIOP

HALDJAPIIGA SÄTIB SÜGISPEOLE
TÕMBAB SELGA UDUÕRNA KLEIDI
HÄRMALÕNGU SOENGU SISSE SEOB VEEL
PIISALITRI SÄRA LISAB VEIDI

JALGA TANTSUKINGAD HALLAVALGED
TALJE ÜMBER SEOB KRISTALLIVÖÖ
KUNI LOOJUNUD ON PÄIKSE PALGED
KESTAB HALDJAPERE TANTSUÖÖ

HOMMIKUL KUI KOIDUKIIRTE SÄRAS
HELGIB KOGU LASTEAIA HOOV
LASTELE SIIS NÄHTUD ILU PÄRAST
KASTEPÄRLEIKS SAADA TULI SOOV

KULDNOKK KEVINI ÕPETLIK SEIKLUS

MERIKE MAIDE

ÜHEL PÄIKESELISEL KEVADPÄEVAL, KUI ÕHK OLI MEELDIVALT SOE JA PUUDEL PUHKESID PUNGAD, NÄGI ILMAVALGUST PISIKE KULDNOKA-POISS KEVIN. TA OLII NII PISIKE JA ÕRNAKE NING LINNUEMA JA LINNUISA KARTSID, ET TA VÕIB KATKI MINNA. KUID AEG LÄKS JA KEVINIST KASVAS ILUS JA TUBLI LINNULAPS. VANEMAD ARVASID, ET POJAKE ON JUBA PIISAVALT ISESEISEV NING OTSUSTASID TA SAATA LINDUDE LASTEAEDA. SEAL KÄISID KOOS VÄGA PALJUD ERINEVAD LINNUD, OLI SIRTUKESI JA ÖNNELINDE NING SIIDISABASID, SIISIKESI JA VÄRVUKESI. KEVINILE MEELDIS SEAL VÄGA. TA SAI KULDNOKKADEGA MÄNGIDA JA ÕPPIDA NING ÕUES RINGI LENNATA KOOS TEISTE LINDUDEGA. NAGU LASTELE IKKA, MEELDIS KA LINNUPUISS KEVINILE AEG-AJALT KRUTSKEID TEHA. SAMAL AJAL, KUI TEISED LINNUD TEGID ÕUES LENNUVÕISTLUSEID, LENDAS KEVIN HOOVIST VÄLJA. TA ARVAS NIMELT, ET OLEKS VAHVA VAHEPEAL PEITUST MÄNGIDA JA LASTA TEISTEL END TAGA OTSIDA.

KEVIN LENDAS JA LENDAS NING MAANDUS ÜHE SUURE PUU LADVAS. OLLES VEIDI HINGE TÕMMANUD AVASTA TA OMA ÕUDUSEKS, ET OLI EK-SINUD. LÄHEDES POLNUD AINSATKI TUTTAVAT PUUD EGA HOONET. KORRAGA HAKKAS KEVINIL HIRM. „KUIDAS MA NÜÜD KODUTEE LEIAN?“, NUUKSUS TA. VAENE LINNUPOISS ISTUS TUNDE PUULADVAS JA NUTTIS. VAHEPEAL OLID KA TEISED KEVINI KADUMIST MÄRGANUD NING NÜÜD ASUSID KÕIK VÄIKEST PÕGENIKKU OTSIMA. HAKKAS JUBA HÄMARDUMA NING LINDE VALDAS PAANIKA. NAD KARTSID, ET KUI PIMEDAKS LÄHEB, SIIS NAD EI LEIAGI TEDA. KEVIN AGA ISTUS PUULADVAS, TA OLI VÄSINUD JA UNI TIKKUS PEALE NING JUBA JÄRGMISEL HETKEL PRANTSATAS TA PUU OTSAST ALLA.

AI, KÜLL OLI VALUS! KEVIN LEBAS MÕNDA AEGA LIIKUMATULT ROHUS, KUI KORRAGA TUNDIS ENDA ÜMBER MIDAGI SOOJA. NEED OLID INI-MESE KÄED. HEA MÕÖDUJA LEIDIS LINNUPOISI JA VIIS TA TAGASI TEISTE JUURDE. KÕIGI RÕÕM OLI SUUR, SEST KEVINIGA EI JUHTUNUD MIDAGI HALBA. SEEKORD LÕPPES LINNUPOISI SEIKLUS ÕNNELIKULT JA TA LUBAS, ET EDASPIDI EI LÄHE TA KUNAGI ÜKSINDA SEIKLEMA. LÕPP HEA-KÕIK HEA!

KUUKIRED

SELVE KIMMEL

KUU JA TÄHED TAEVAS SÄRAVAD,
LAPSED UNEJUTTU KUULAVAD...

MEIE OLEME MAI LASTEAIJA KUUKIIRE RÜHMA LAPSED. MEID ON KOKKU 22. PÄRIS PALJU! POISSE 11 JA TÜDRUKUID 11. SIIS ON MEIL VEEL VAHVAD ÕPETAJAD, KES IGA PÄEV MEIEGA TEGELEVAD, HOOLITSEVAD JA ÕPETAVAD.

RÜHMA NIME „KUUKIRED“ SAIME ALLES HILJUTI. SENI OLIME RÜHM NUMBER 6. NÜÜD AGA ON TORE KUULDA, KUI ÕPETAJAD HÜÜAVAD “KUUKIRED RITTA!” JA SIIS ALGAVAD MEIE AVASTAMISED LASTEAIJA ÕUE PEAL, PARKIDES JA MERERANNAS, SEST KUUKIRED SOOVIVAD PALJU ROHKEM KUULDA, NÄHA JA KOGEDA.

EMILY JÄMSA

KUUKIIRETELE MEELDIVAD KÕIK AASTAAJAD. TEGEVUSI JA TOIMETAMISI JAGUB IGAKS AJAKS. ALLES OLI MEIL HÄSTI PALJU LUND, MILLEST EHTASIME LIUMÄE JA LUMEPALLE JA -MEMMESID.

KUUKIIRTELE MEELDIB VÄGA VEETA OMA AEGA ÕUES. SEAL ME SÕIDAME JALGRATASTEGA, TURNIME ATRAKTSIOONIDEL, JOOKSEME, KIIGUME JA TUNNEME RÕÖMU LOODUSES VIIBIMISEST.

ÕHTUL KUI PÄIKE MERRE VAJUB, VÄSIVAD KA VÄIKESED LAPSED. SIIS HEIDAVAD NAD OMA PEHMETESSE VOODITESSE JA NÄEVAD UND SUUREST KOLLASEST KUUST JA LÕBUSATEST KUUKIIRTEST.

LIIVATERA

DIANA SOMMER

OLEN LIIVATERA MAI,
MULLE MEELDIB PÄIKSE PAI.
VEEREN VAIKSELT SIIA SINNA;
KUHU OLEKS TORE MINNA.

HÜPPAN LIIVAKASTI HOPS,
KUKUN PEPUKILE POTS.
SÕBRAD ÜTLEVAD MUL TERE.
LÕPUKS ÜLES LEIDSIN PERE.

KUIDAS TEKISID MERELAINED

MAIE ERVIN

ÜHEL PÄEVAL, KUI VÄIKE TUULEPOISS ÜLES ÄRKAS, OLITÄ VÄGA PAHAS TUJUS. MIKS? KES SEDA TÄPSELT TEAB. VÕIB OLLA OLITÄ PAHA UND NÄINUD VÕI OLITÄ TAL KÕHT MAGADES TÛHJAKS LÄINUD. IGATAHES OLITÄ TUJU PAHA JALÄKS VEEL HALVEMAKS, KUITÄ NÄGI, ET TEISED OLID JUBA VÄLJALÄINUD JALÄ TEDA MAGAMA JÄTNUD.

TUULEPOISS HÛPPAS PÛSTI JALÖL VÄLJAMINEMISEKS VALMIS. UKSE ENDA JÄREL KINNI LÛKANUD LENDLES, PISIKE TUUL PISUT ÛMBER MAJA, ET NÄHA KAS TEISED ON LÄHEDUSES. KEDAGI EIO LNUD NÄHA JAL TUULEPOISS HAKKAS MAJA ÛMBER SUUREMAID TIIRE TEGEMA. KORRAGA HÛÛDIS ÛKS NÕRK HÄÄL: „OTSI MIND ÛLES!“ TUULEPOISS VAATAS RINGI KUIT EI NÄINUD KEDAGI. HÄÄLEKE HÛÛDIS AGA JÄLLE: „OTSI MIND ÛLES!“ NÛÛD SAI TUULEPOISS HÄÄLE JÄRGI ARU, ET SEE ON PISIKE PILV KES TEMAGA PEITUST TAHAB MÄNGIDA. TUULEPOISI TUJU LÄKS PAREMAKS. TAEVAS RINGI TUHISEDES HAKKAS TAL PISIKEST PILVE OTSIMA. KIIRESTI LIIKUKES SIIA JAL SINNA LÛKKAS TAL SUURED JAL VÄIKESED PILVED LIIKUMA, ET PILVEKEST LEIDA. PISIKE PILV AGA OLITÄ KADUNUD JAL PIKAPEALE HAKKAS TUULEPOISIL IGAV. KAUA SAI IKKA ÛKSINDA MÄNGID.

TUULEPOISS LENDAS MERE KOHALE JAL NÄGI SEAL PURJEKAI, MIS VAIKSELT SÄTENDAVAL MERELAINETEL TASA-TASA KIIKUSID. TUULEPOISI TUJU OLITÄ JUBA RÕÕMSAM, SEST TALLE MEELDISID ILUSAD KIREVAD VÄRVID. PURJEKAD OLID VÄGA KAUNITE PURJEDEGA, MIS JUBA KAUGELT SÄTENDASID. TUULEPOISS LENDAS PURJEKATELE LÄHEMALE JAL HÛÛDIS LÕBUSALT: „HAKKAME MÄNGIMA!“ VASTUST OOTAMATA, PUHUS TUULEPOISS PURJEDELE JAL VAATAS KUIDAS PURJEKAD VAIKSELT LIIKUMA HAKKASID. NÛÛD PUHUS TUULEPOISS TUGEVAMINI JAL PURJEKAD KOGUSID KIIRUST JAL KADUSID TUULEPOISI SILMIST SADAMASSE. TUULEPOISS PUHUS JAL VAATAS, VAATAS JAL PUHUS. NÛÛD KUIT PURJEKAI ENAM MEREL EI O LNUD NÄGI TUULEPOISS KUIDAS MEREL OLID TÕUSNUD LAINED JAL LAINEHARJAL HÛPLES VALGET MEREVAHTU NAGU VÄIKSED JÄNESED. TUULEPOISS HAKKAS LAINE JÄNKUDEGA PEITUST JAL TAGAAMIST MÄNGIMA. TUULEPOISS PUHUS JAL LENNUTAS VAHJÄNKUSI ÛLES – ALLA JAL TAL OLITÄ VÄGA LÕBUS. ÕHTUKS OLITÄ TUULEPOISS NII VÄSINUD, ET JÕUDIS VAEVU KOJU LENNATA. ENNE ÄRALENDAMIST HÛÛDIS TAL ÛLE MERELAINETE:“ OODAKE MIND, MAL TULEN HOMME JÄLLE!“

MERELAINE

MAI LASTEAIAS MÕNUS, ARMAS, ILUS
END TUNNEME KINDLALT OMA PÄRLIREAS
RÕÕMSA TUJUGA, KAS PÄIKESES VÕI VILUS
ELEVIL TÕTTAME SINNA VAHVAD MÕTTED PEAS
PAI JA KALLIMAIAD, SÕBRALIKUD OLEME
ÄRATUNDMISNAERATUSE SÄRA JAGAME
RANNATUULELT ÕUEKUTSE, LAULUD HUULILE
LOOMISLUSTI MEELTESSE, HEADUS MÕTTEISSE
IGAL MEIST ON OMA OSAKE,
SES MEREPÄRLIKEES.

KRISTA KUNINGAS

MERIEA

ALLESSANDRA GERNE

PÄR LI

KUIDAS MERITÄHE RÜHM ENDALE NIME SAI

MERITÄHE RÜHMA LASTE MÕTTED AITASID LOOKS SEADA ÕPETAJAD KADI NÕMM JA JAANA VESKILT

SEE JUHTUS MÕNDA AEGA TAGASI, KUI MEIE ARMAS VÄIKE PEATEGELANE ELAS VEEL KAUGEL-KAUGEL ATLANDI OOKEANIS. „MIS SEE OOKEAN VEEL ON?“ MÕTLED SA. OOKEANID ON VÄGA SUURED VEEKOGUD, MIS VÕTAVAD KOGU MAAILMAST ENDA ALLA KORDADES SUUREMA OSA KUI MAISMAA, MILLEL SINA, MINA JA KÕIK TEISED INIMESED ELAVAD. ATLANDI OOKEAN, MILLEST EELNEVALT JUTTU TEGIME, ON SUURUSELT LAUSA TEINE OOKEAN MAAILMAS. SEE ASUB MEIE VÄIKESEST EESTIST ILMATUMA KAUGEL, SEEGA ON SUUR ÕNN, ET MERITÄHT MEIE ARMSASSE MAI LASTEAEDA SATTUS. AGA KUIDAS SEE SIIS TÄPSEMALT JUHTUS? KOHE RÄÄGIN SULLE.

NAGU ÕELDUD, ELAS MERITÄHT KAUGEL-KAUGEL ATLANDI OOKEANI PÕHJAS. TEMA KODU OLI TÄPSELT SAMA ILUS NAGU SA VÕIB-OLLA „VÄIKESE MERINEITSI“ VÕI „KALAPOEG NEMO“ MULTIFILMIST NÄINUD OLED. SEDA ÜMBRITSESID VÄRVILISED KALAD JA KORALLID, IMEILUSAD HÕLJUVAID TAIMED, SÄRAVAD MERE PÄRLID NING VAHEL VÕIS VASTU UJUDA KA MÕNI LUSTLIKU VÄLIMUSEGA MERIHOBUIKE VÕI HOOPIS HIRMUÄRATAV HAIKALA. ÜHEL ILUSAL PÄIKESELISEL HOMMIKUL, KUI MEIE SÕBER MERITÄHT MÄNGIS KOOS OMA SÕPRADEGA KORALLIDE VAHEL, MÄRKASID NAD OMA PEADE KOHAL LAEVA. KORRAGA VISATI LAEVAST VETTE SUUR HUNNIK PÄIKESE KÄES SILLERDAVAID ASJU. VÄIKE MERITÄHT OLI VÄGA SEIKLUSHIMULINE JA UUDISHIMULIK NING KIIRUSTAS KOHE ASJA UURIMA. MERITÄHE EHMATUS OLI SUUR, SEST VEES UJUS PLASTPUDELEID JA -KARPE, MAHLAPAKKE, KILEKOTTE JA MUUD PRÜGI. KAS SA TEADSID, ET IGAL AASTAL JÕUAB 4,8 – 12,7 TONNI PLASTIKUT RANDADELT JA JÕGEDEST OOKEANI – SEDA ON VÄGA-VÄGA PALJU. MERITÄHEKE UJUS LAEVALE LIGI JA HÜÜDIS MEELEHEITLIKULT, ET PRÜGI EI TOHI MERRE LOOPIDA, NII REOSTATAKSE OOKEANI JA PALJUD KALAD JA VEELOOMAD HUKKUVAD. LAEVALT EI KUULNUD KEEGI TEMA PIUKSUMIST. MERITÄHEKE MUUTUS VÄGA KURVAKS JA OTSUSTAS KOOS SÕPRADEGA SELLE PRÜGI KOKKU KORJATA. KORISTAMISE TUHINAS JUHTUS AGA ÕNNETUS – MEIE MERITÄHEKE LIBISES PLASTPUDELISSE JA EI OSANUD SEALT ENAM VÄLJA TULLA. TA HAKKAS APPI HÜÜDMA, AGA TÖÖHOOS SÕBRAD EI KUULNUD TEDA. EEMALT LÄHENES SUUR TÕUSULAINE, MIS HAARAS TA ENDASSE JA PAISKAS KAUGELE EEMALE SÕPRADEST.

MÖÖDUS PALJU PÄEVI JA ÖID LOKSUDES SUURES ILMAMERES, KUNI ÜHEL HOMMIKUL TA TUNDIS, ET PUDEL PUUDUTAS PÕHJA. MERELAINE OLII UHTUNUD PUDELI KOOS MERITÄHEGA PÄRNU LAHE RANNALE JA SINNA LIIVASE MEREVAHU SISSE JÄI TA LEBAMA. ÄKKI KUULIS TA EEMALT LÄHE-NEVATE LASTE NAERUKILKEID JA JOOKSUSAMME. KORRAGA OLII MERITÄHT ÕHKU TÖSTETUD JA VÄIKESTE LASTE UUDISHIMULIKUD SILMAD VAATASID TEDA IGAST KÜLJEST. LAPSED HÜÜDSID: „ÕPETAJA, VAATA, KES SIIN PUDELIS ON? SEE OLEKS NAGU TAEVATÄHT!“ ÕPETAJA UURIS PUDELIT JA HÜÜATAS: „SEE EI OLE TAEVATÄHT, VAID HOOPIS MERITÄHT! KUIDAS TA KÜLL OOKEANIST SIIA SATTUS?“ LAPSED PÄÄSTSID MERITÄHE PUDELIST VÄLJA NING TA JUTUSTAS OMA KURVA LOO SELLEST, KUIDAS TA OOKEANI VISATUD PRÜGI TÖTTU ON NÜÜD KÕIKIDEST OMA SÕPRADEST JA KODUST ILMAJÄÄNUD. LAPSED SOOVISID OLLA MERITÄHELE HEADEKS SÕPRADEKS JA KUTSUSID TA OMA RÜHMA ELAMA. SELLEST PÄEVAST PEALE SAI MAI LASTEAIJA RÜHM ENDALE NIMEKS MERITÄHE RÜHM JA MERITÄHEST SAI LASTELE HEA SÕBER.

MEREVAHU RÕÕMUPÄEV

ELVE KÕIV JA EVELIN OLL-TETERIN

ÜHEL SÜGISESEL PÄIKESEPAISTELISEL PÄEVAL SOOVISID LAPSED MEENUTADA OMA SUVE MERE ÄÄRES NING PALUSID ÕPETAJAT, ET NAD LÄHEKSID KOOS MERE ÄÄRDE. ÕPETAJALE SEE MÕTE VÄGA MEELDIS NING NII NAD ASUSID ÜHISELT TEELE. TEEL RÄÄKISID KÕIK LAPSED OMA SUVEST-KES VEETIS PALJU AEGA VANAVANEMATE POOL, KES LINNAS, KES AGA MÄNGIS PALJU NAABRILASTEGA.

MINNES MERE ÄÄRDE KUULSID NAD PALJU ERINEVAID SÜGISHÄÄLI. KUULATI LINNULAULU JA TUULEKOHINAT. NII NAGU SÜGISELE IKKA KOMBES, MAALIB TA MEIE ÜMBRUSE ILUSAKS NING VÄRVILISEKS, ET MEIL KÕIGIL OLEKS TAHTMIST ÕUES JALUTADA NING NAUTIDA SÜGIST.

SIIS KUI NAD HAKKASID JÕUDMA MERE ÄÄRDE, HÕIKAS UKU, ET TEEME VÕIDU LINNUVAATLUSTORNINI! SELLEST TULI VÄGEV JA TASAVÄGINE JOOKSUVÕISTLUS! ARTUR, KES VARASEMALT KARTIS VÄGA KÕRGUST, OLI OMA HIRMUST SUVE JOOKSUL ÜLE SAANUD NING TEMA RÜHMAKAASLASED MÄRKASID SEDA KOHE NING KIITSID TEDA. SUVE JOOKSUL EI OLNUD LAPSED VAATLUSTORNI JÕUDNUDKI NING NÜÜD NEILE MEENUS KUI HEA VAADE ON SEALT MERELE. KÕIGIL LASTEL OLID HEAD MÄLES-TUSED SELLEST SUVEST KA SEoses MEREga.

LAURA ÜTLES, ET NAD KÄISID VANEMATEGA TELKIMAS MERE ÄÄRES NING NÄGID PÄIKESE LOOJUMIST. SELLEST TEKKIS LASTEVAHELINE VESTLUS. LAURA RÄÄKIS ET TA NÄGI KUIDAS PÄIKE MERRE LÄKS. KARL ÜTLES, ET TEMA KÄIS KA VANAEMAGA ÕHTUL MERE ÄÄRES MÄNGIMAS NING NÄGI KA SEDA, KUIDAS PÄIKE MERRE LÄKS JA SIIS TUNDUS, ET MERI HAKKAS KOHE NAGU KEEMA JA TEKITAS SELLEGA PALJU MEREVAHTU- JUST SELLIST VAHTU NAGU KARTULEID KEETES TEKIB. MARI ÜTLES, ET TALLE EI MEELDI MEREVAHT ÜLDSE, SELLEL ON PAHA LÕHN!

SEDA JUTTU KUULIS KA ÕPETAJA, KES KOHE LASTE VESTLUSEGA ÜHINES: „KALLID LAPSED, KAS TEIE SIIS EI TEA, ET PÄIKE LOOJUB MERE TAHA NING SELLEST JÄÄB VAID MULJE, ET PÄIKE LÄHEB MERRE.“. LASTELE TEKITAS SEE JUTT PALJU KÜSIMUSI, ET KUIDAS TEKIB SIIS MEREVAHT NING MILLEKS TEDA VAJA ON? ÕPETAJA VASTAS: „MEREVAHT ON VÄGA ILUS NING AITAB HOIDA MEIE MERE PUHTANA, SELLEST ON TAL KA TIHTI EBAMEELDIV LÕHN, KUID TÄNU SELLELE VAHULE SAAME MEIE UJUDA PUHTAS MERES.

SEE TEKIB LAINETE OMAVAHELISEST MÄNGUST NING LAPSED- KUI TE TÄHELEPANELIKULT VAATATE, SIIS TUNDUB NAGU JÄNESED MÄNGIKSID MERES!“. SELLE JUTU PEALE TAHTSID LAPSED MINNA KOHE MERE ÄÄRDE, ET MEREVAHTU LÄHEMALT UURIDA. SEAL KUULIS LIIS, KUIDAS MEREVAHT HAKKAS TEMAGA RÄÄKIMA: „AITÄH LIIS, ET SA MINUST ÜKSKÕIKSELT MÖÖDA EI LÄINUD...

OLEN JUBA VÄGA ÕNNETU OLNUD, ET MINUST ÜKSKÕIKSUSEGA MÖÖDA JALUTATAKSE. TEGID MU PÄEVA VÄGA RÕÕMSAKS, ET OTSUSTASID MINUGA MÄNGIMA TULLA!“. SELLEST PÄEVAST SAATI OTSUSTASID LAPSED, ET NAD ON MEREVAHU SÕBRAD NING NIMETASID END MEREVAHU LASTEKS.

KÕIGIST PAREM ÕNNELIND

4- 5 AASTASTE ÕNNELINNU RÜHMA LASTE JUTU PÕHJAL KOOSTATUD JUTT

MEIE SUUR ÕNNELINNUPERE ON NAGU SUUR PÄÄSUKESTE PESA. MIDA ROHKEM PÄÄSUKESTE PESASID ÜHEL MAJAL ON, SEDA ÕNNELIKUM ON SEE MAJA. TEAME, ET PÄÄSUKE ON LÖBUS LIND, KES ON KEVADISTE SOOJADE PÄEVADE TEATAJA. KÕIGE OLULISEM TEADMINE ON, ET PÄÄSUKENE ON EESTLASTE RAHVUSLIND. MEIE OLEME EESTLASED!

TA ON ILUS, UHKE JA RÕÕMUS LIND. MEIE ÕNNELINNU RÜHMA LAPSED OLEME SAMUTI RÕÕMSAD, UHKED JA VÄGAGI ARMSAD LAPSED. MEILE MEELDIB MÄNGIDA, HULLATA, RÕÕMUSTADA.

PÄÄSUKE KANNAB OMA NOKAGA VÄIKESI USSIKESI POEGADELE. MEIE USSIKESI EI VAJA, KUID TARKUST TAHAME KÜLL JA SEDA JAGAVAD MEILE MEIE ÕPETAJAD. NAD ÕPETAVAD MEILE MÄNGE, KOOS MEISTERDAME PÕNEVAID ASJU NING KÄIME LOODUSRADADEL.

PÄÄSUKESED LENDAVALD KÕRGEL SINISE TAEVA ALL. MEIE KÜLL LENNATA EI MÕISTA, KUID LINNUMÄNGE MÄNGIDA MEELDIB VÄGAGI. NÄITEKS. „RÄNDLINNU MÄNG“ (käte ja sõrme mäng). LINNUKE KÕRGEL PILVEDES LENDAB, ÜLE MERE JA ÜLE MAA. METSADE KOHAL TA TAGASI VAATAB, MAHA JÄI KODUNE MAA.

MÄNGIMISE TEEB VEELGI PÕNEVAMAKS, KUI SAAB LAULDA PÄÄSUKESE MOODI.

NÄITEKS NII: „TEGIN PÜKSID, TEGIN PÜKSID, KAKS REIT KORRAGA, TÕMBASIN KATKI KÄRR!“

VÕI HOOPIS NII: „KUULE KADRI, MEIE MADLI, VALMISTASIN VEIMEVAKKA, KUDUDA MÕND KINNAST, SUKKA, KORJASIN VILLU, KUIVATASIN, KUKKUS TULLE, SAI SÄRR!“

PÄÄSUKESI VÕIBKI IMETLEMA JÄÄDA, KUNA NENDE SULESTIK SÄRAB TAEVASINAS. MEIEGI SILMAD LÄHEVAD SÄRAMA, NEID KAUNEID LINDE JÄLGIDES.

KÕIGE VAHVAM ON PÄÄSUKESE SABA, SABA ON NAGU KÄÄRID. OSAD LAPSED RÄÄGIVAD, ET PÄÄSUKESTEL ON LAUSA KAKS SABA.

ÕPETAME UUDISHIMULIKELE KES VEEL EI TEA, KUIDAS SAAB TEHA KÄTEGA PÄÄSUKESTE SABA. JA SEE KÄIB NII; PÖIAL, VÄIKE SÕRM JA NIMETU SÕRM SURUTUD VASTU PEOPESA. NIMETISSÕRM JA KESKMISE SÕRM SIRUTATUD ETTE. NII LIHTNE SEE ONGI!

LÕPETUSEKS TAHAME ÖELDA: „KUI MEIE ÜKSKORD SUUREKS KASVAME JA SIIT PESAST VÄLJA LENDAME, SIIS SOOVIKSIME LENNATA KÕRGELE JA KAUGELE NAGU PÄÄSUKESED. SEE TEADMINE TEEB MEID ÕNNELIKUKS!“

INIMENE ON LOODUD ÕNNE JAOKS NAGU LIND LENNU JAOKS.

TEVOR RANNAMETS

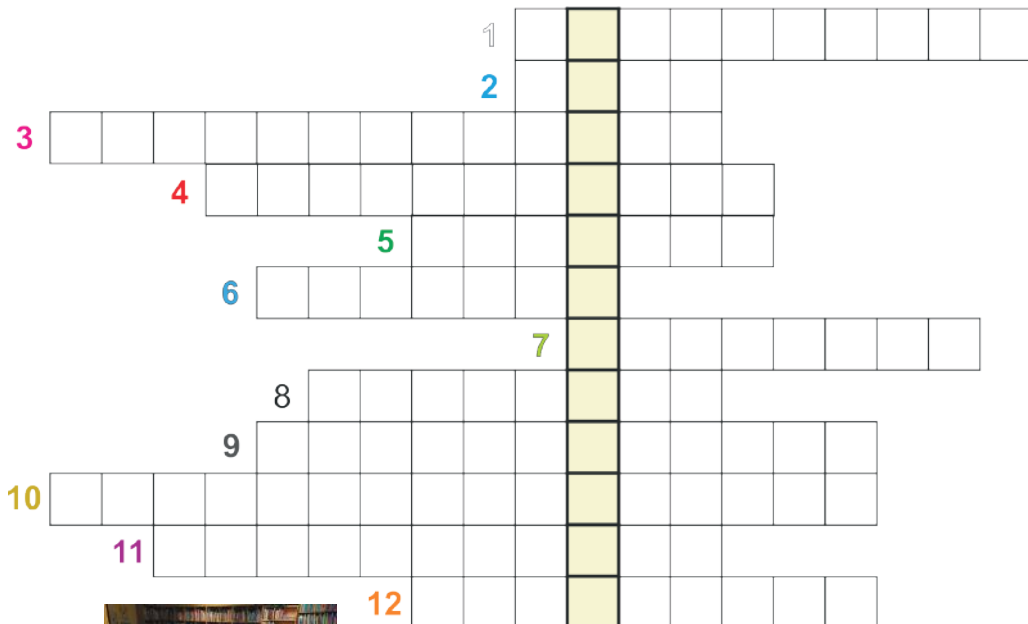
PÄIKSEKIIR

HEIKE PETERSON

MU MEELT RÕÕMUSTAB PÄIKENE,
MIS VALGUST ANNAB KÕIGILE.
TA KIIREKE ON VÄIKENE,
KUID ANNAB SOOJA SÕBRALE.

LAS PÄIKSEKIIR SU PÕUE POEB
JA TEMAGA ILMA AVASTA,
SIIS VARSTI SORAVALT LOED
JA NUMBREID KOKKU ARVUTAD.

4. KÜLASTAME...

5. KOIDULA ...

1. KÄIME SIIN VÕIMLEMAS

3. MIS TEGEVUS SEE ON?

6. MIS TEGEVUS SEE ON?

2. MIS ON VÄIKESE INIMESE TÖÖ?

8. MIS TEGEVUS SEE ON?

12. PILDIL ON VÄIKSED...

11. MILLINE MEEL ON SILMAGA SEOTUD?

10.

7. MILLINE MEEL ON KÕRVAGA SEOTUD?

9. MIS MEELT KASUTASIME?

Я ИДУ В ДЕТСКИЙ САД
НАРЯДНЫЙ!
В ЖЕЛТЫЙ ЦВЕТ С УТРА
ОДЕТ.
ЧТОБЫ ДЕТИ ВСЕ КАК
СОЛНЦЕ
ПРИНЕСЛИ ВСЕ В САДИК
СВЕТ!
С ДНЕМ РОЖДЕНИЯ,
ЛЮБИМЫЙ ДЕТСКИЙ САД!

ДЕНИС КУЦЫЙ 7 ЛЕТ

MA LÄHEN LASTEAEDA, OLEN
UHKE
JA KANNAN KOLLAST
RIIETUST.
ET KÕIK LAPSED, NAGU
PÄIKE
TOOKSID MEIE LASTEAEDA
VALGUST!
PALJU ÕNNE SÜNNIPÄEVAKS,
ARMAS LASTEAED!

TÕLKIJ A KRISTIINA KUNTO

DENIS KUTSÕI

RANNAKIVI

KERSTI PAJUMÄE-LENGI

RANNAÄÄRES MEREPIIRIL MÄNGIMAS NEED VÄIKSED KÄED.
JA KOHE NAGU IMEVÄEL SIIN KERKIMAS ON LIIVAMÄED.
KOSTUB KILKEID, KOSTAB NAERU, KOSTIS SIIS JA KOSTAB PRAEGU.
VAATAD RINGI, MIDA NÄED, LÄHEDAL ON LASTEÄED.
IGAL RÜHMAL ON NIMI, MEIE RÜHM ON RANNAKIVI.

RANNAKIVID ON LIIVATERADEST SUUREMAD LOODUSLIKUD KIVID, MIS ON MERE LAINETEST SILEDAKS LIHVITUD.

KIVID TEKKISID PALJU AASTAID TAGASI SÜGAVAL MAAKOORES, KUI HÕÕGUV KIVIMIMASS AEGLASELT JAHTUS. VIIMASE MANDRIJÄÄTUMISE PERIOODIL KANDIS JÄÄ SUURI KIVISID NII MERERANNIKULE KUI KA METSA ALLA.

MAA JA VEE PIIRIL ON NÄHA, ET IGAL KIVIL ON OMA KUJU JA SUURUS NING PALJU ERINEVAID VÄRVE.

JA LASTELE ON IKKA MEELDINUD MÄNGIDA „KIVIKUNINGAT“.

ANNE DUBROVIN

KRISTELLE KEEMAN

SIIDISABAD

SIIDISABADE LAPSED,
AGRE SAALITS

TSIUTS-TSÄUTS, TSIUTS-TSÄUTS,
pöial ja nimetissõrm kinni-lahti rütmis: nokk

LAULAME ME KOOS.
üksteiselt kätest kinni

HIPS-HOPS, HIPS-HOPS,
rütmis plaksutamine

ALATI ME MÄNGUHOOS.
näpud harali sarvede tegemine, pea liigutamine

KRIPS-KRAPS, KRIPS-KRAPS,
kordamööda käte ja põlveplaks rütmis

OLEN PAI, TARK LAPS.
kaks korda pai tegemine endale

KRIIPS-KRAAPS, KRIIPS-KRAAPS,
näpuga joonistamine üles-alla rütmis parem käsi

HOOLEGA MA JOONISTAN.
näpuga joonistamine üles-alla rütmis vasak käsi

SINKA-VONKA, SINKA-VONKA
käed vastakuti, peopesad sissepoole, laineline liikumine rütmis

TIHTIPEALE JOOKSEN MA.
käed rusikas ette-taha liigutamine: jooksmine

KALLID-KALLID, KALLID-KALLID,
enda kallistamine, enda liigutamine paremale-vasakule rütmis

SÕBRAKS ON MEIL LAPSED, LOOMAD,
nimetissõrm ja keskmine sõrm allapoole: jalad ; sõrmed kronksus- hambad

PALLID-PALLID, PALLID-PALLID,
sõrmed risti: palli moodustamine, rütmis randmete liigutamine

VISKAN, PÜÜAN, VÕIDAN, LOODAN.
käed ette, enda ligi, musklite näitamine, keskmine- ja nimetissõrm risti

BRETLYN TÄHNAS

ÜKS LIND TULI, ÜKS LIND TULI
KOKKU SAI NEID 12
TIPP-TAPPADI KAHE JALA PEAL
RÜHMATÄIS ON LAPSI.
KÕIK ME RÕÕMSALT SÄDISTAME
SIRTSUDES ME LUGU LOOME
VÄIKSED LINNULAPSED ME
SUUREKS SAADA UNISTAME.

LASE, MA KASVAN; LASE, MA KOSUN
SIIN MAJAS, NIIKAUA KUI VÕIN.
KA TÄNA, KUI TULIN MA KODUST,
KÕIK MÄNGUD MA ENDAGA TÕIN.

SIISIKESED

TIIU NASARI

TSIU-LIU SIISIKENE
LASKUB RAEKÜLA METSA
KUS PUU PEAL PESAS IGA LIND
PEIDAB OMA LAPSI
MITTE TEMA ÜKSI.

TSIU-LIU SIISIKENE
LASKUB RAEKÜLA PARKI
KUS HEINTE KESKEL IGA LILL
TOIDAB OMA LAPSI
MITTE TEMA ÜKSI.

TSIU-LIU SIISIKENE
LASKUB RAEKÜLA AEDA
KUS ÜHES MAJAS IGA RÜHM
HOIAB OMA LAPSI
MITTE MEIE ÜKSI.

SIRTSUKESED

LIIS NIIDAS

KUNAGI AMMUSEL AJAL OTSISID LINNUD OMALE MÕNUSAT ELUPAIKA MAA PEAL. ERITI AGARAD OTSIJAD OLID LINNUD SIRTSUKESED. EGA NAD ISEGI EI TEADNUD, MIDA NAD TÄPSELT OTSIVAD. AGA KUNA NAD OLID SUURED LAULULINNUD, SIIS SOOVISID OMA KODUKS PAIKA, KUS NENDE KENA LAULUHÄÄL KÕLAKS ERILISELT.

ÜHEL PÄEVAL, KUI NAD OTSIDES RINGI LENDASID, MÄRKASID NAD ÜHTE HELENDAVAT JA SÄRAVAT KOHTA MAA PEAL. SIRTSUKESED LENDASID LÄHEMALE, ET VAADATA, MIS IMEASI SEE SÄRAB SEAL VEE PIIRIL.

„ KUULGE SÕBRAD,“ HÜÜDIS KÕIGE VANEM SIRTSUKE SIIRI, „ SEE ON JU KENA METSATUKK ILUSA LINNA ÄÄRES!“ SUURE PARVENA LENNATI ÜHESKOOS LÄHEMALT UURIMA. SUUR OLI NENDE IMESTUS, KUI NAD NÄGID, KUIDAS KÕIK PUUD JA PÕÕSAD NING ISEGI MAJAD OLID KAUNISTATUD IMELISTE VÄRVILISTE TULEDEGA. INIMESED LAULSID KAUNEID LAULE, MAJADES KÕNDIS KEEGI PUNASTE RIIETEGA JA VALGE HABEMEGA MEES.

„MA EI ARVANUD, ET SELLEL PLANEEDIL MAA LAULUHÄÄL NII KAUNILT KÕLAB“ ÜTLES SIRTSUKE SULEV. „ KUULAKE, KUI ILUSTI KÕLAVAD INIMESTE LAULUD.“

SIRTSUKESED UURISID INIMESTE KÄEST, MIKS NENDE LINN NIIMOODI SÄRAB. INIMESED JUTUSTASID RÕÕMASTI SIRTSUKESTELE, ET PLANEEDIL MAA ON JÕULUD. NAD ÜTLESID: „KORD AASTAS KAUNISTAME ME OMA KODUD JA TUNNEME KÕIK ÜHESKOOS RÕÕMU LAULMISEST JA OMA KODUPLANEEDIST MAA, MIS ON NII ILUS JA PUHAS. ME HOIAME OMA PLANEETI JA KA TEIE SIRTSUKESED OLETE SIIA OODATUD, KUID JÄTKE MEELDE, ET KA TEIE PEATE MEIE MAAD HOIDMA JA ARMASTAMA. „

SIRTSUKESED OLID INIMESTELE VÄGA TÄNULIKUD. ÜHESKOOS LASID NAD VALLA OMA KAUNI LAULUHÄÄLE, MIS INIMESTELE VÄGA MEELDIS. INIMESED HÕISKASID JA PLAKSUTASID RÕÕMUST, ET NENDE JUURDE ON ELAMA ASUNUD NII USINAD LINNUD NAGU SIRTSUKESED. TOREDAD LINNULAPSED SÄDISTASID RÕÕMSALT, SEST NEILE MEELDIS ÜHTSE PERENA MÄNGIDA LÕBUSAIK JA NUTIKAIK MÄNGE. ERITI MEELDISID NEILE LAULUMÄNGUD JA NAD LAULSID VÄSIMATULT NII HOMMIKUL, LÕUNA AJAL KUI ÖHTUL.

NII LEIDSIDKI SIRTSUKESED OMALE KODU PLANEEDIL MAA, KUS ELADA JA OMA KAUNIL LAULUHÄÄLEL KÕLADA LASTA.

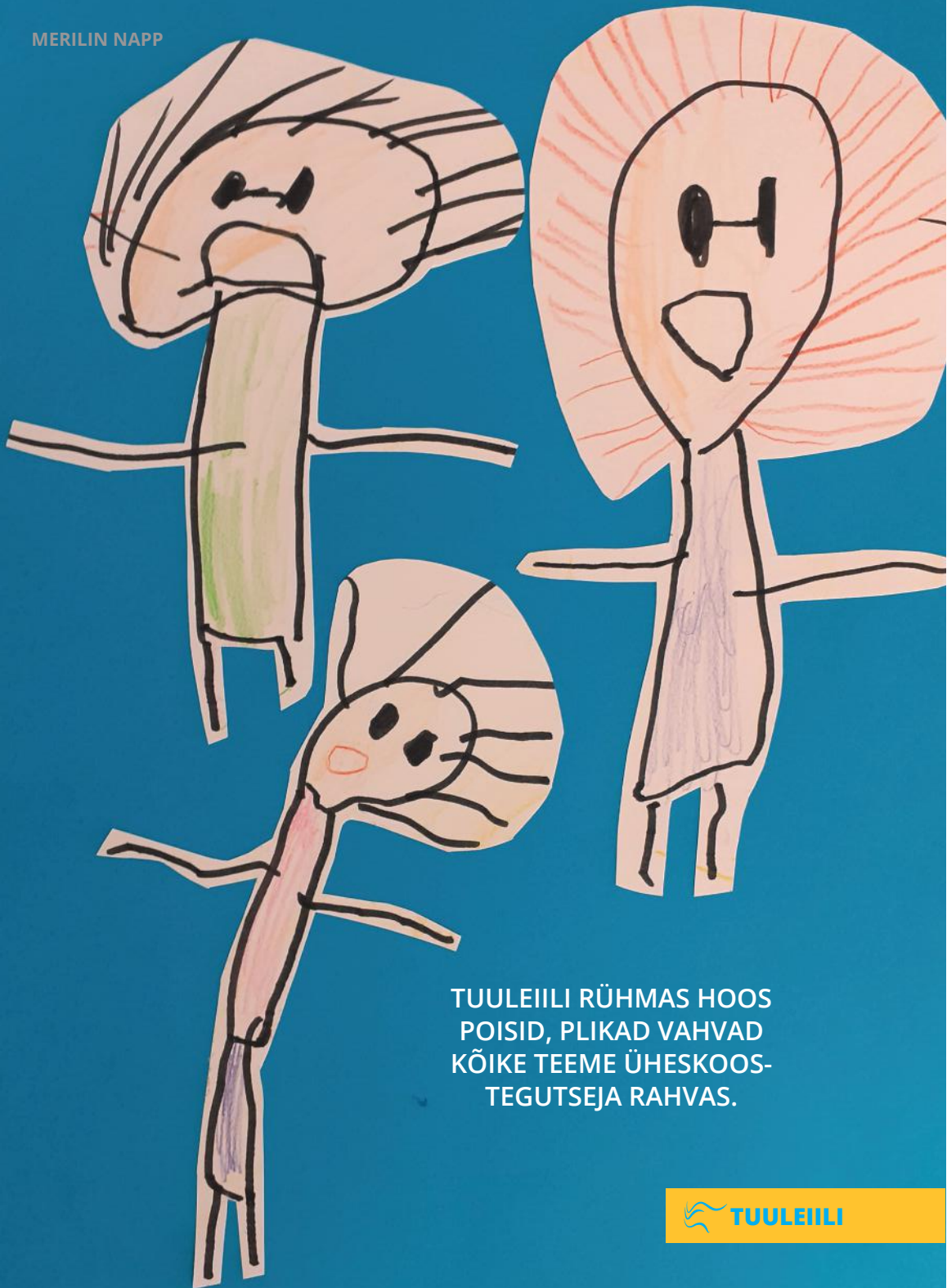
JUSS MIHKEL TÕNISSON

TUULEILI TERVITUSSALM

MARGARITA KASK

TÄNA ON ÜKS TORE PÄEV,
JÄLLE OMA SÕPRU NÄEN.
TERE, SÕBER, TERE- TERE
TERE, TUULEILI PERE!

TUULEILI RÜHMAS HOOS
POISID, PLIKAD VAHVAD
KÕIKE TEEME ÜHESKOOS-
TEGUTSEJA RAHVAS.

VÄRVUD

EVE LAIDVEE

OLIN VÄIKE TITABEEBI, ILUS, ARMAS, PEHME, SOE.
VARSTI AGA SELGUS SEEGI EMME SÜLEST VÄLJA POE.
EMMEL ISSIL OTSUS SELGE- LASTEAEDA LÄHEB LAPS.
NÜÜD ME KÄIME LASTEAIAS, RAEKÜLA VÄIKSES MAJAS
MOODUSTAME ÜHTSE PERE, KOOS MEIL OLLA SIIN ON TORE.
KUID TEA, LIHTNE KÕIK LAPSELE EI OLE, ISE TEGEMA KÕIK PEAB.
MEIL ON KOOS KÕIK PISIKESED, RÜHMA NIMEKS VÄRVUKESED
ÕNN ON OLLA VÄIKE PÖNN.

MURETU ME MEEL- IGA PÄEV ME TEEME TEMPE
VAHEL SEKKA VIGUREID JA VEMPE
ÕPIME JA MÄNGIME, NUTAME JA NAERAME, ÕUES LIIVA KAEVAME.
MEILE MEELDIB KIIKUDA, TANTSIDA JA LIIKUDA
MEELDIB JOONISTADA, VOOLIDA, MÜRADA JA HOOLIDA.
MEELDIB VEEGA SULISTADA, VÄRVIDEGA HULLATA,
KÕIKI ASJU KATSUDA, RIIDED ÄRA MÄÄRIDA
MEIE RÜHMAS IKKA VEEL, KEEGI PÜKSI PISSIB, KAKAB.
MEIE RÜHMAS IKKA VEEL, KEEGI PIRISEMA HAKKAB.
ÕPETAJAD MEIL ON TOREDAD, POLE ÜLDSE KOLEDAD.
VAHEL KÜLL NAD PRAGAVAD, KUI ME EI TAHA MAGADA.
AGA PUHKAMA JU PEAB, SEE TEEB LAPSELE VAID HEAD.
ÕPETAJAD SÕBRAKS MEILE, LOHÜTAVAD JA TEEVAD PAI,
SIIS KUI LAPSEHING HAIGET SAI.
MÖÖDUB NÄDAL, MÖÖDUB KAKS,
KASVAN AINA PIKEMAKS.
VARSTI SUUREKS HAKKAME,
PÜKSI ENAM ME EI PISSI
TAHAME JU OLLA SUURED ME,
NAGU EMME JA ISSI.

V ARES VARES

i SA isa

K ASS KASS

E MA EMA

R ÜHM RÜHM

K AART KAART

A ASTA AASTA

A RMASTAN

R iided RIIDED

JOHANNES KALVIN
KOOS EMAGA

TERE VÄIKE SÕBRAMEES,
LÄHME RUTTU MÄNGIMA.
KAHEKESI KOOS
ÜLE VIKERKAARE KÕNDIMA,
VÄRVE ÜLE LUGEMA.

PUNANE VÄRV ON NAGU TOMAT
ORANŽ NAGU PAPRIKA
KOLLANE NAGU PÄIKE
ROHELINE NAGU LEHED
HELESININE NAGU KRAANIVESI
TUMESININE NAGU VIHM
LILLA NAGU PLOOM

TEISEL POOL VIKERKAART,
AARDEKIRST OOTAB MEID.
TEEMANTSÜDA PEIDUS SEES,
ON SEE VAST LEID.

SELLEST RIKKAKS SAAME
MUUSEUMISSE VIIME.

VIKERKAAR SIIN
TOETUS MAHA,
MEIE RÜHMA
AKNA TAHA.
TULI KUULUTAMA
ÄIKEST,
END PEEGLDAMA
VASTU PÄIKEST!

MAIU PÕLDOJA

 VIKERKAARE

ELISA TONISMÄE

MAI.PARNU.EE